

Még jelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
 Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
 Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 50 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Opperlik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent Nyilvántartási díjak: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Még sem okulnak!

(Brr.) Négy éve már, mióta loyális ellenzékünk minduntalan hangzatos jelszava: döntünk le az 1867-ki kiegyezést! Azt hinné valaki, hogy e sikertelen, s a nemzeti érdekekre oly igen káros munkába belefáradtak? Erősebben. Minden alkalmat megragadnak, hogy a paritást és dualismust megállapító államrendet felforgassák. Vakbuzgóságokban azt sem vizsgálják: vajlon a támadásra rést nyitó alkalom nem int-e inkább a magyar parlamenti pártokat arra, hogy a meglevő vívmányokat vállalva őrizzék. Midőn a tényleges viszonyokat így félreismerik nem a mi állami függetlenségünknek szereznek újabb biztosítékokat, hanem a már is pluralismust mezében jelentkező cseh federalismusnak tárnak kaput, mintha csak az a Lajtha valami áthághatlan kínai fal lenne mai napig; mintha nem épen Lajthán tul kelt volna ki az a mag, melyet Magyarországra Bach és Schmerling oly tele marokkal vetettek.

De nagyon rövid az emlékező tehetségük azoknak, kik az ellenzéki lapokban (Ellenőr 373. sz.) így írnak:

„Nekünk összes erőfeszítéseinket oda kell irányoznunk, hogy megmentsük a magyar nemzetet ama kárhözvont pokoli lejtőn, hová a deák-párt botor és hazafiatlan politikája terelte, s melyen feltartóztatás nélkül vesztébe kell zuhannia.

Első sorban közjogi helyzetünk megváltoztatását kell kívánunk, mert e közjogi helyzet saját romlásunk erőszakos felidézésével és önérdelmeink lábbal tiprásával kényszerít harcot izenni minden önállósági törekvésnek, mely érvényesülni akar lajthántuli szomszédainknál. A közösgyes pactumtól „szabadulnunk kell mindenáron.“

Bajos az olyan politikusokkal vitázni, kik azon szerződéstől „mindenáron“ szabadulni akarnak, a melyet nemcsak az államférfiúi észlely és a méltányosság tanácsolt, de a tényleges bel- és külviszonyok dictáltak, s a mely e mellett az ország önállóságát, a nemzeti fejlődést biztosítja, a mint azt négy éve tapasztalhatjuk; ezután, valódi politikusoknak soha se kellene az a „mindenáron“ kifejezést használni, legkevésbé ilyen válságos pillanatokban; mert ez a szó a kockázatás politikájának eszalhatlan bélyegét hordja magán, ily politikát pedig jó lelkiismerettel magyar államférfi vagy publicista soha sem ajánlhat nemzetének.

Igen, de ők meg akarják menteni a magyar nemzetet hazafias politikájukkal! De hogyan akarják azt tenni? Nézzük csak milyen jó számítók.

Látják, hogy a csehek minő követelésekkel léptek fel, melyek a lajthántuli államosport felszólására, egy valódi államjogi és államkönyvtári chaosra kell hogy vezessenek, a minthogy már is a szlávok Morva az absurditás fokára hágott, midőn egyszerre kétféle közös ügyeket is különböztetl s e mellett országosokat is követel; midőn Tirolban, stb. is azon eszme kezd felszínre kerülni, hogy valamennyi osztrák tartomány birjon széleskörű landtaggal, külön felelős kormányval, stb., stb. — szóval, midőn csak egy gözzel készített elő ott Lajthántul az absolutismus dictaturájának a szükséges szabadságát állapotot: — akkor mi nálunk az ellenzék egy némely férfira buzdít: kezdjük meg mi is a meglevő szilárd alapok rombolását.

Okos államférfiúi tanács-e az azon percben, midőn tudjuk, hogy a mi nemzetiségi tulzónk is Prágára függesztik szemüket; a midőn ki kezd derülni, hogy a határvidékeken is cseh-oroszek szitják a magyarellenés gyűlölet parázsát?

Bizony az 1867-ki kiegyezés megdöntésére irányult tanács e pillanatban nem is hazafias, de annál is kevésbé bölcs, előrelátó.

Különbben ebben az 1867-ki pactum mindenáron való megdöntésére buzdító tanácsban az a legkülönösebb, hogy írója maga mondja: „ne higgye senki, hogy a csehek öntudatos szándékkal törnek a 67-ki egyezés megdöntésére; — már erre aztán azt kérdehetjük ha ez igaz: miért tanácsolja tehát ép nekünk ezt az ő bölcsességében? miután azt magunk a svájcznál is nagyobb federalismust sürgető csehek sem akarják öntudatosan tenni. Avagy az öntudatlanságban versenyezzünk azokkal, kik, mindig izgatták ellenünk a magyarhoni szláv tulzókat, kik most is készek lesznek vala országunk egy részét lángba borítani, csak hogy esetleg kormányunk ne hathasson mérséklőleg tulköveteléseikkel szemben?

Ezt a jó tanácsot köszönjük, de nem követjük; ugy azt sem, melyet a „Hon“ (234. sz.) ad, mely szerint a két ausztriai hercegségen kívül mindenik pluralismust akar; ne buktassa meg tehát Magyarországot a kiegyezést Lajthán tul.

Figyelő állás — mig megvilágodik amott,

s vívmányaink megőrzése, csak ez lehet ma a mi politikai-iránytünk.

Egy cseh állam férfi levele egy magyar publicistához. *)

Prága october elején.

Ha a jelenleg kormányon lévő államférfiak kiegyeztetési politikájának esélyeit az e pillanatban uralkodó szenvedélyek zajában akarunk mérlegelni és sikerét ahhoz szabni: igen könnyű volna azon tagadólagos facta jönnünk, melyet neki az ellenzék, a német alkotmányhívek jósolnak: mert az régi tapasztalás, hogy az egymást tulkiáló heveség az egymás megértésének gyökeres akadályai.

Mi nem hecsmeréljük a németek féltékenységét, izgalmait, s az innen eredhető kárt és zavart. De annyit e viszonyok ismeretében elmondhatunk, hogy az ausztriai németeknek csak kis töredéke az, mely a bécsi német pártlapok vad dühöngését osztaná; és a mely minden engedményt általában és absolute oly vak elbizottsággal visszautasítana, mint azt bécsi szövívők tették, mig a kormányon voltak; és teszik ma is midőn a kormány kibékítés és kiegyezés terén áll. Igaz, hogy a németek egyrésze végre hinni kezd, mit politikai eszmék gyártói, a napilapok, az alkotmány és német nemzetiség veszélyeztetéséről a lagdrastikusabb nyelven napról napra füllébe ordítanak. Sőt a rendszeres agitatio már Magyarországra is kiterjesztett; és sajnos, egy két tekintélyesebb lapban is viszhangot ad. És ennek sajnos észlelete adja kezembe a tollat. Önök hihetőleg alkalmá lesz nézeteimet, egy vagy más módon publicitásra hozni.

Vajjon elfedték volna-e önök, hogy midőn a Magyarországgal való kiegyezés munkálatban volt, ugyanazon phrasissokkal rémíték és izgatták a németet a magyarok ellen? Most a csehek, szlovenek: akkor a magyarok voltak azok, kik az alkotmányt, az állam egységét, Ausztria híres „liberalis“ intézményeit a németiség existentiáját és vele a civilizatiót és kulturát bukással, szétbomlással, romlásal fenyegették. A nevek változtak, a dolog ugyan az.

Látván a németek tevékenységét és vezéreik fortélyoskodását, hogy a magyarokat küzdelmünkbe bevonják és pártálás foglalására bírják: kíváncsian figyelünk, mit tevők lesznek önök? Mi csehek nem keresünk szövetséget. Mi meg szoktuk egyedül állani. Nem a mi hibánkól. A tapasztalás ohtatott erre. Ki a történeteket közalébbről ismeri: az tudja, hogy a miként az önök vezérei 1860-ban épügy, mint 1866—67-ben velünk elbántak, fair playnek nem volt monható. Mi ezt elviseljük nyugodtan. Mi nem rontók meg önök partieját. Nem igyekeztünk a nemzeten boszulni meg, mit egyes vezérek ellenünk vétettek.

De tény az, hogy a cseh és magyar nemzet viszonylatában némi félszégesség létezik; melyet nem volna lehetetlen, hanem igen érdemes volna, mindketőnek érdekében helyreigazítani.

En nem hiszem, hogy e czél egy két hirlapi czikk, vagy épen a jelen sorok által teljesen elérhető volna. De egy porszemnyit mégis használhatunk, a termékeny idő segítségével.

A főbűnök, melyekkel országjogunk helyreállítására irányzott törekvéseinket német oldalról gyanúsítják, s melyekkel a németek, s magyarok közérzületét ellenünk izgatták — mellözve a feudalis-clericalis popancoot, melylyel a bécsi tudatlan mob kedélyére leginkább lehet hatni, de melyre komolyan reflectálni nem tartjuk érdemesnek, — következő három főbenjáró bűn:

1. Hogy törekvéseink a deczemberi alkotmányt, és általa közzetve az 1867-ki magyar-osztrák kiegyezést veszélyeztetik. 2. Hogy a Csehországban történő dolgok tápot és bátoriságot adnak a horvátoknak; s hogy Horvátország ugyanazon állást fogja követelni Magyarországra irányában, minő Csehország viszonya a többi tartományokhoz. Végre 3-or, hogy a nemzetiségi törvényjavaslat, mely a cseh országgyűlés elé terjesztetett, ellenállhatlan visszhatással leend a magyarországi nemzetiségi követelményekre.

Az első két pontot illetőleg egybefoglalhatom a feleletet. Hogy a deczemberi alkotmányt veszélyeztetjük, azt ugyan nem tagadhatjuk. Nem azért ellenzük azt: hogy ha rajtuk mulik, fenntartsuk. A deczemberi alkotmány, amennyiben mesterkélts tulsulyt ad a németeknek, és igazságtalan a többi nemzetek iránt, és amennyiben egy ideális fogalomba egy cislajtán államegységbe olvasztja egybe a külön historiai multtal s állammal biró országokat, oly államegységbe, mely csak de facto létezik, és csakis egy bürokratiai közigazgatás formájában állott fenn: — ennyiben igen is veszélyeztetjük a deczemberi alkotmányt. Országunk önállóságának és nemzeti lételünknek árán nem kell alkotmány.

De, hogy a Magyarországgal való kiegyezést megingatni nem akarjuk, azt legközelebb diplomatiái hiteles formában fogjuk tanusítani. De, a mi még hiteltre méltóbb az írott szónál, és a mi különösen kiemelendő: mihelyt Csehország a lajthántuli országok irányában államjogi

*) Keeskenéti Aurelhoz.

igényeinek megfelelő állását biztosítva látandja, meg is szűnt minden ok reá nézve a birodalmi közös ügyek kezelésére nézve Magyarországon szentesített törvényeket ellenezni.

Más oldalról tagadjuk, hogy Magyarországnak joga van azon kérdésbe beavatkozni: vajjon mi módon járul Csehország a delegetió, vagy bármiként nevezendő közösgyi testület kiegészítéséhez. Az 1867. XXV. t. cz., mely azt mondja, hogy „Magyarország azon országoknak csak alkotmányos képviselével léphet bármi közös viszonyokra nézve érintkezésbe“ világos értelmű; de a XXVIII. t. cz. azon tétéle: „egyrésztől a magyar korona országai és tartományai együtt ugy tekintessenek, mint két különös, teljesen egyenlőgy fél“ sem vonatkozik ezen országoknak és tartományoknak Magyarországgal nem közös ügyeik kezelésére nézve egymásköz létező jogállapotokra.

Mind jogilag, mind politikailag szükségkép köznyös tehát Magyarországra nézve, vajjon a lajthántuli delegatió tagjai egy központi testületből a Reichsrathból választatnak-e az egyes országok képviselői által, mint eddig történt; vagy az egyes országok képviselői testületei által külön választatnak-e? Ez önökre nézve „lana caprina“; de ránk nézve cardinalis fontosságú kérdés.

A mi pedig önök aggodalmait Horvátország irányában illeti, azok nem jogosítják föl önöket arra, hogy segédkezni nyujtsanak a mi jogszerű igényeink elnémitására, vagy elnyomására. De az ily eljárás nem is fellel meg a magyarok elismert politikai tapintatának; mert mire már föntebb is bátorkodtam figyelmeztetni: a kielégített Csehországban az elégtelen horvátok nem fognak oly könnyen viszhangra, biztatásra találni, mint eddig.

Attól tartok, hogy levelem igen is hosszúra terjed; ennél fogva a nemzetiségi törvényjavaslatra vonatkozólag csak néhány megjegyzésre szorítkozom. Elsőben is csodálnám, ha az önöknel aggodalmakat szülné. Hisz Horvátországban a horvát nyelv törvényes uralma azon jogkörnél, melyet ily törvény neki adhatna, sokkal tovább terjed; mert kiterjed mindenre.

Ama törvényjavaslatot félreérti, ki azt a cseh nemzetiség érdekében alkotottnak hiszi. Ellenkezőleg az a hazánkban vegyest nagy számmal, s néhol compact lakó németek megnyugtására van számítva; és azon irányban fog némi módosításokat szenvedni.

Engedje meg azonban, hogy e részben is nyíltan kimondjam meggyőződésemet. Részemről nem fektetek nagy sulyt bármily tartalmu nemzetiségi törvényre. Ha vegyest lakó külön nyelvű népek békében élnek s akarnek egymással: alig van szükségök nemzetiségi törvényre. Mundus se expedit. Valóban autonom közigazgatásban pedig egyéni s nemzetiségi jog ellenállhatlanul érvényre jut.

De ha a népek ellenszenvre ingerelvék egymás ellen, ha a versengés és féltékenység köztük oly fokra hágott, mint, sajnos, Csehországban: akkor a legtisztább czélzatu nemzetiségi törvény is csak a czivódásokat szaporítja. Ezen csak az idő segíthet.

A különbség egyébiránt nemzetiségi tekintetben, és a nemzetek államjogi helyzetére nézve mely Cseh- és Magyarországgal közl létezik, igen evidens; és nem az én dolgom arra utalni.

Szolgáljanak az itt csak tühegygyel érintettek mintegy újmatatás gyanánt arra, hogy a Cseh- és Magyarországnak egymás ellen ingerlése oly törek és, melynek nincs, vagy legalább nem lesz basisa, miheylt önök szem előtt tartandják, hogy; „suum cuique.“

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Bécs. Szerdán (18-án) lesz a döntő minisztertanács. A „Vaterland“ az új reichsrath felett szemléttattván 139 foederalistát számit 63 centralistával szemben.

Páris. A gyalogságot az ágyuk kezelésében is gyakorolják, hogy esetleg tűzeri szolgálatot tehesen.

Bukurest. A választott bíróság a Stroussberg-féle concessio megemmisítését mondá ki; a kötvények tulajdonosainak jogában áll 30 nap alatt részvényes társulattá alakulni, mint az eredi részvényesek helyettesítői.

Zágráb. Károlyváros volt főpolgármestere Fabiani elfogatott s a katonai törvényszéknek adatott át. Az ogulini ezredben teljesen helyreállított a nyugalom. A határőrezredek magatartása példás. A compromittáltaknál folynak a házmotázások. A nemzeti párt körében nagy leveretés. Állítólag Starcevicnél számos irat találtatott, melyek a monarchia határain tul terjedő összeköttetés szálait fedik fel.

Legujabb táviratok.

Bécs, oct. 16. Lónyay Bécsben van, Andrassy váratik. Beust, Kuhn és Lónyay e pillanatban minisztertanácsot tartanak, melyben a közös miniszterium által a cseh alaptörvényvel szemközt elfoglalandó álláspontrol értekeznek.

A miniszterkrisisról szállongó hírek minden alapot nélkülöznek s börzespeculatiók gyártmányai. Hohenwart és Beust teljes bizalommal állanak a koronánál mely elismeri, hogy a közelebb egybeülendő reichsrathnak szükségképen revisió alá kell venni az alkotmányt, a jog és az igazság alapján, a mint az a tart. gyűlések feliratainak nagyobb részében alaposan ki van fejve. — Ez értelemben fog hangzani a korona válasza a cseh feliratra is.

Berlin, oct. 16. A birodalmi gyűlés megnyitására a várpalotáról új császári zászló lengett. A koronaherceg, Frigyes Károly hg, Károly és Adalbert hgek jelen voltak a megnyitáson. — Az Ausztriával szemben fennálló barátságos viszonyról szóló passust élénk tetzés kísérte.

München, okt. 13. A bajor hadsereg újvótól kezdve a porosz hadseregben használt fokozati jelekhez hasonlót kap.

Páris, okt. 15. A hiv. lap mai kimutatása szerint 2860 megyeletanacos volt választandó, tudósítás érkezett be eddig 1850 esetről, mely számból 94 bonapartista, 194 legitimista, 201 radicals, a többi kormánypárti.

A helyzet Bécsben.

A „P. N.“-ban olvassuk. Ő felsége szom. először is gr. Hohenwarthot, azután Beustot fogadá. Hohenwarth előterjesztést tett a cseh alaptörvényvel szemközt elfoglalt álláspontjáról. Gróf Beust szólt a aula-ügyről is, majd áttérve a dolog érdemére, mint mondják, szintoly őszintén mint határozottan kifejté aggodalmait, melyeket benne a cseh munkálatok támasztottak. Előadá, hogy a cseh munkálatok által inagurálandó rendszert nem tartja meg egyeztetőnek sem a dualismussal, sem a monarchia hatalmi állásával, s azzal végzé előadását, hogy mint ő felsége tanácsadója, esküvel vállalt kötelezettségeink vél csak mefelelni, midőn a jelenlegi forduló-ponton nézetét s aggodalmait a felségével leplezettelül közli.

Ő felsége, mint udvari körökben állítják, igen meg volt hatva e nyílt és őszinte fellépés által. A király köszönését fejezte ki miniszterének, hogy meggyőződését ily nyíltan előadta és megígérte, hogy az egész cseh kiegyezési művet, a kifejezett aggodalmakkal egyetemben újabb megfontolás alá veszi.

Mint ez előadásból, melyet okunk van hitelesnek tartani, láthatni, gróf Beust a kabinetkérdést egész éles-ségében megvette, s miután ő felsége erre újabb tárgyalásokat tett kilátásba, azt lehet következtetni, hogy az eldöntés még néhány napig függőben marad.

E néhány nap alatt a monarchia sorsa dől el. A cseh országgyűléshez intézendő választatrol ő felsége egyelőre nem szentesíté, s a helyzet feszültsége minden irányban tetőpontjára van állítva.

Gróf Lónyay, ki legutóbb Pesten időzött, szombatról vasárnapra virradó éjjel táviratilag Bécsbe hivatott, hova rögtön el is utazott. Bécsből Lónyayra vonatkozólag arról értesülünk, hogy a schönbrunni udv. ebédre hivatalos volt ugyan, de „ügyongelkedés“ miatt azon nem jelent meg. Bécsben azonban Lónyay meg nem elenésének egyik okául azt is tartják, hogy be akarja várni gr. Andrassyt.

Gróf Andrassy miniszterelnök oct. 15-én Budára érkezett, s ő felsége parancsát vevén, october 16-kán reggel Bécsbe utazik. Ma (oct. 15.) gr. Andrassy elnökléte alatt minisztertanács tartatott Budán, melyen több folyó ügy intéztetett el.

Álljanak még itt egy jól értesült helybeli levelezőnknek lapunk zártával vett következő sorai: A „Pesti Napló“ e napokban egyik „ügybarátjától“ levelet közölt a gr. Andrassy és gr. Hohenwart közötti állásról. A mennyiben e sorokból az is kiolvasható, mintha gr. Andrassy Hohenwart terveinek egy részét helyeselte volna, engedje meg, informatióim alapján, megjegyezni, hogy ez nem történt. Gr. Andrassy Hohenwarttal folytatott társalgása alkalmával csak tudomásul vette a cseh elaboratum főbb pontjait, sem helyeslőleg, sem elutasítólag azok felett nem nyilatkozott, s minden véleménynyilvánítást későbbre tartott fenn magának.

A német birodalmi gyűlés megnyitása.

Berlin, oct. 16. A es szár ma nyitotta meg a birodalmi gyűlést trónbeszéddel, melyben annak legfőbb feladataul a birodalom háztartásának rendezése jelöltetik ki; a trónbeszéd ezeket mondja: E mellett arról leend szó, hogy a hadi kártérítés egy részének felhasználása által egyes szövetségi államoknak elengedtessekenk olya előlegek, melyeket azoknak eddig a birodalom czéljaira kelle szolgáltatniok, hogy ezáltal a bir. háztartás és an-

nak tagjainak háztartása között a szabályos viszony helyreállítása; továbbá a megszerzett területek a bir. háztartásba szintén bevonandók; végül a birodalom tisztviselőinek külsőviszonyai szabályozandók lesznek.

A trónbeszéd sajnálja, hogy nem volt lehetséges a német hadsereg költségvetését ideje korán megszabni, s azt kívánja, hogy a bir. gyűlés az átmeneti időszakot, melyet a bir. alkotmány a katonai költségvetésre kiszabott, még a jövő évre is kiterjesse; az előterjesztendő budget nem kíván nagyobb összegeket a szövetséges államoktól, mint az eddigiek voltak.

A trónbeszéd aztán felsorolja a bir. gyűlés elé terjesztendő törvényeket; és pedig: az 1870-iki háztartás feleslegének hovatartásáról; a pénzverésnek szabályozásáról az összes birodalomra nézve; a Német- és Olaszország közti vasútnak Svájcban átlenő összeköttetéséről; a várterületek körén belül fekvő földdarabok méltányos kárpótásáról; az éjszaka-német szövetség hadi kölcsönének a Franciaország által eddig fizetett vagy a jövő év elején fizetendő hadi kártérítésből lenő törlesztéséről.

A trónbeszéd közli továbbá, hogy a császár — a franciaországi belviszonyok előhaladó javulásában bizva — már most elrendel azon departementok odahagyását, melyeknek megszállása 1872 májusig volt kitűzve. Az átengedett zálog helyébe lépő kezességek az 1871. oct. 12-én kötött egyezségből tudhatók meg, mely a bir. gyűlésnek az azon engedmények iránti szerződéssel egyidejűleg fog előterjesztetni, melyek német részről az elsass-lotharingiai iparnak biztosítandó könnyebbítések fejében lesznek teendők.

A trónbeszéd így folytatja tovább: A külpolitika terén figyelmemet annál inkább fordíthatam a Franciaországgal unjon közt kötött béke kifejtésére és megszüntetésére, minthogy Németország viszonyai a külhatalmakhoz békések és kölcsönösen jóakaratauk. Törekvésem arra lenni irányozva, hogy a jogosult bizalmat erősítssem az iránt, hogy az új német birodalom a béke biztos házája akar lenni.

Ezen irányban különösen fontos, de általam kivált üdvös feladat, Németország legközelebbi szomszédaival ama hatalmas birodalmak uralkodóival, melyeknek határai a keleti tengerrel a bodeni tóig terjednek, — baráti viszonyokat tartani fenn, oly módon, hogy e viszonyok megbízhatósága az összes országok közvéleményében is kétségen kívül álljon.

Azon gondolat, hogy a nyár folytán történt találkozásom a szomszéd birodalomnak hozzám személyesen közelálló uralkodójával az általános bizalom szilárdulása által Európa békés jövőjének megvalósítására előmozdítólag hathat, igen jóllehető határu szívemre.

A német birodalom és az osztrák-magyar császárság földrajzi helyzetük és történelmi fejlődésük által oly kenyszerítőleg és sokoldalulag vannak utalva jó szomszédsági viszonyban élni, hogy ez utóbbinak megszabadítása az ama harcokra való emlékezés komorságától, melyek egy ezeréves multnak valának nem óhajtott örökségei, — az egész német népnél őszinte megelégedést fog kelteni.

Hogy ezen megelégedést — az összes német birodalom fejlődésével szemben — a nemzet nagy többsége

érzendi, arról kezeskedik a szíves fogadtatás, melynek közelebről a nagy haza minden vidékén részese voltam.

KÜLFÖLDI HIREK.

A „Bien Public“ jelenti, hogy a szerződésnek pénzügyi részét 13-án Bismarck és Pouyer-Quertier által aláírták, s csupán a vámügyre vonatkozó rész fog a birodalmi gyűlés elé terjesztetni. E lap szerint a porosz kormány nem kívánja többé a bankárok garantált s eléggé garantizottnak nyilvánítja magát a köztársaság elnöke s a pénzügyminiszter aláírása által. A fizetések készpénzben vagy forgatható értékpapírokban még pedig 80 milliónként minden két hétben, a jövő évi január 15-től kezdve eszközöltetnek. A kijelölt 6 megye odahagyása haladék nélkül meg fog kezdeni. A megszálló csapatok 30,000 főre szállítatnak le. Az egyezmény lehetőleg tekintetbe veszi a nemzetgyűlés óhaját, s a viszonyosság áll be, amő cikketek s nyers anyagokat illetőleg, melyek Elsass és Lotharingiában fogyasztásra vannak számvá. Az egész egyezmény 6 hónap tartamára van kötve.

Páris, okt. 15. A „Journal officiel“ írja: Tegnapelőtt Berlinben három egyezmény iratott alá: egy területi egyezmény, némely határkiigazítások tárgyában; egy pénzügyi egyezmény, a melynek folytán 6 departement ki fog ürített és egy vámegegyezmény Elsass Lotharingia egykori vámrendszerre nézve. — A területi egyezmény a német parlament s a francia nemzetgyűlés jóváhagyásához van kötve. — A pénzügyi egyezmény szerint a köztársasági elnök ratificatioja után 6 departementot oda fog hagyni a porosz hadsereg, és pedig 14 nap lefolyása alatt. — A német kormány kijelenté, hogy az előbb követelt bankházak aljegyzése helyett meglegszik a pénzügyminiszter s a köztársaság elnöke aláírásával, azért e részért nem fizetik kárpótás, s nem adatik ki külföldre szóló váltó. A már előbb létrejött vámügyi egyezségek megtartatnak, azonban az elsass-lothringi termékek vámmentes bevitelre Franciaországba az 1872. évre szorítatnak.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, október 18.

A színházi választmány méltányolva a színigazgató Fehérvári azon előterjesztését, mikép a helyi viszonyok, utóbbi években nagyra emelkedett drágaság miatt a színház kezelése összes költségei tetemesen növekedtek, míg másfelől a helyi árak folyvást a régiek maradtak s ezek a szükségletnek és körülményeknek többé meg nem felelnek, megengedte, hogy a bementi díjak a f. évi november 1-én kezdődő téli szinidényre némileg felebb emeltesse. Következés képen a nov. 1-én kezdődő 126 előadásból álló bérllet egy havi részlete lesz:

Egy középp. a mostani 50 ft 67 kr helyett 55 ft — kr 0é
„ Alsó és fel. betűs p. 37 „ 35 „ „ 40 „ — „ „
„ Felső p. a mostani 32 „ — „ „ 34 „ — „ „
„ Erkölyszék „ 13 „ 35 „ „ 15 „ — „ „
I. r. Zártszék „ 9 „ 85 „ „ 11 „ — „ „
II. r. Zártszék „ 8 „ — „ „ 9 „ — „ „

Napi bementi díjak:	
Egy k. páholy a mostani 3 ft 15 kr hely. 4 ft — kr 0é.	
„ Al. és fel. betűs „ 2 „ 60 „ „ 3 „ — „ „	
„ Felső páholy „ 2 „ 10 „ „ 2 „ 40 „ „	
Erkölyszék „ marad 1 „ — „ „	
I. r. Zártszék „ 70 „ — „ 80 „ „	
II. r. Zártszék „ 60 „ — „ 70 „ „	
III. r. „ „ 50 „ — „ 60 „ „	
Földszinti állóhely marad 40 „ „	
Karzat 20 „ „	

— Bosco keddi előadása is szép közönség előtt folyt le; mutatványait most is remekül végezte, különösen a koszárba leszurt s a közönség közül feltámadó gyerekek esete volt nagyon mulattató; egyebekben is megfelelő a maestro az apa nagy hírnevének.

A légszuszuligatásra ugy látszik ujévig kell várakoznunk, legalább ugy halljuk, hogy az építőtársulat december végeig kört időhaladékok.

Az országos közélettanodai tanáregylet f. hó 8-kán küldötségileg tisztelt — elnökének Ney F.-nek vezetése mellett — ő nagyméltóságának közoktatási miniszter urnál, hogy megköszönje az új gimnaziális tantervet, melynek alapjait ő nagyméltósága az egyelt 1869-ki dolgozatát venni s ezáltal megbecsülhetlen bizalmának új bizonyítékát adni méltóztatott. Átnyújtván irásban is e köszönetet, kérte egyuttal ő nagyméltóságát, hogy a realiskolák újjászervezését is mihamarabb eszközölni kegyeskedjék: A köldöttésg fogadtatása felette kegyes volt. A miniszter ur kijelenté, hogy midőn alapul az evlet tervét fogadta el; csak meggyőződését követte, mert részéről e tervet legjobbnak találta. Egyébiránt azt hiszi, hogy hasonló esetekben legjobban cselekszik, ha mindig a szakférfiak tanácsát hallgatja meg kik életüket szánják az ügynek s tapasztalásaik folytán legjobban tudhatják, mi a jó és mire van szükség. Lehet, hogy e tervben még itt-ott hiányok, fognak mutatkozni; de azokon nem lesz nehéz utólagosan segíteni. A mi a realiskolák illeti, ezeknek új tanterve a jelenlegi hatéves tanfolyamot egy évvel ajánlja megtoldani, mihez a törvényhozás beleegyezését kell még kieszközölni; ha ez megtörtént, akkor eme tantervet is haladéktalanul fogja életbe léptetni.

A pesti nemzeti színház közelebb leégett raktára a „Duna“ című biztosító társaságnál volt biztosítva, s ez a hites becsők által kitüntetett kártérítési összeget már sept. 30-án kifizette.

Pesten a leégett városi színháznak a Redoute mögötti telke négyezerötszáz 1411 frton s így összesen 475,507 frton kelt el nyilvános árverés útján. Legtöbbit igéző a Haas Fülöp és fia című czég volt.

Walter Lajos a kolozs-monostori gazdasági tanintézethez gazdasági kezelővé neveztetett ki.

Király ő felsége igazságügyi magyar minisztere előterjesztésére, a szervezendő első folyamodású törvényszékekhez ügyészekké kinevezni méltóztatott, és pedig: a besztercei törvényszékhez: Láng Gusztáv ügyvédet; a brassói törvényszékhez: Kenyeres Adolf brassói ügyvédet; a dévai törvényszékhez: Horváth Simon, nagy-enyedi urbéri törvényszéki pótülnököt; a gyula-fehérvári törvényszékhez: Henter Gábor, alsó-fehérmegyei törvényszéki főügyészt; a kolozsári tör-

vényszékhez: Sebestyén Mihály kolosmegyei főügyészt; a maros-vásárhelyi törvényszékhez: Szilágyi Miklós aranyosszéki törvényszéki elnököt; a nagy-szebeni törvényszékhez: Arz Albert nagy-szebeni pénzügyi ügyész: a segesvári törvényszékhez: Theil István ügyvédet; a sepsi-szent-györgyi törvényszékhez: Nesztor József di-cső-szent-mártoni ügyvédet; a sámsujvári törvényszékhez: Papp László jogtudós s igazságügyminiszteri fogalmazót; a székely-udvarhelyi törvényszékhez: Szóts Márton udvarhelyszéki törvényszéki főügyészt; a tordai törvényszékhez: Lénárd Imre tordamegyei törvényszéki elnököt; a zilahi törvényszékhez: Korbuly Ferenc deb-reczeni ügyvédet.

(Beküldetett.) Tudva van az, hogy Kolozsvárt a gázzal való világítás mi hamarabb meg lesz; azt is tudjuk nagyon jól, mert némelykor, midőn a városi photogén lámpák már 9 óra felé ki is aludtak, azon helyeken s utcáin a városnak, a hol a gázcsovek letétele végett az egész utca hosszában árkok ásattak, sőtétben az ember bele is esett; de most már a gázcsovek le vannak ugyan téve, hanem e város némely utcáiban bár havak teltek el, az összegyűjtött kövecskék még mind ott hevernek, a nélkül, hogy hathatós rendelet adának azok elhordatására, hogy a jelenleg pislogó photogén lámpák mellett bátran mehesse minden ember szállására. Más városban ilyen a hatóság el nem türe, mert egyfelől azért szükséges, hogy minden utca takarítva legyen, hogyha netalán egyik vagy másikban szerencsétlen gyűlés történne, oda a halkom miatt még szekérral is alig lehetne bejutni; másfelől nyakunkon a tél. Hogy csak egy utcazt emlitsék Buzantezében legrégebben vannak ily kavicskák, bár ez a többi utcákhoz mérve nagyon keskeny s félsős is, mert a szekér csak az egyik során tud haladni, a másikat kövecskék foglalják el. Reméljük, hogy az illető hatóság ezeknek elhárítására nézt rövid időn rendelkezend. Mi csak figyelmét kívántuk arra fordítani. Többen.

Nemzeti színház. Csütörtök, október 19-kén „Matrozok a földéleten.“ Operette 1 felv.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyiltér.

(277) 18-40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfior) gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülés és szemész. Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-ig és délután 3 óratól 5-ig. Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, I-ső emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

II. Beküldetett. 21. Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Mióta a pápa ő szentsége a delicat Revalesciére du Barry használás következtében szerencsésen meggyógyult, s annak hatását orvosok és korházak elismerék, senki sem fogja többé e becses gyógytápszer gyógyerejét kétségbe vonni, s következő betegségeket említi meg, melyeket az gyógyszer és költség nélkül gyógyít: gyomorideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajok, gúmb,

askór, mellszorulás, köhögés, emésztésihiány, dugulás, gyomorsík, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízkór, hidegláz, szédülés, vértolulás, fülzugás, éremlyeg és hanyás még terhesség alatt is, húgyvesz, búskomorság, soványodás, aszú, köszvény, sárgaság. Kivonat 72.000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszernek ellentálltak:

Elismervény sz. 71.811.

Crosne, Seine és Oise, Frankhon 24. márcz. 1868. Richy adószedő ur száraznyalványban feküdt halálos ágyán s már az utolsó kenetet is felvette, mert a legelső orvosok is csak néhány napet élettel biztatták. En tanácsolám neki, hogy kísértse meg a Revalesciére due

Barry-t, s ennek a legszerencsésőbb sikere lett, úgy hogy a beteg kevés hét után ismét dolgainak láthatott s magát tökéletesen meggyógyultnak érzé. Miután önnék Revalesciérejétől magam is annyit jót élveztem, szívesen aláírom a bizonyítványt St. Lambert testvér.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciére felnötteknél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszerkezelésben.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 1/2 36 frt.

Revalesciére csokoládé poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulst József fűszerkereskedésében, Pesten Török-nél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Sz. 24647 — 1871. 1-4 (301)

Hirdetmény.

A bor és hus fogyasztási adó haszonbérletnek árveréséről Deés városára nézt.

Az árverezés 1871 október 31-én reggeli 9 órakor a deési m. kir. pénzügyorségi bizottság irodájában fog megtartatni.

Kikiáltási ár a bornak és husnak elhasználásától járó fogy. adóra nézve 1010 ft. a husnak elhasználásától 2320 ft.

összesen 3330 ft.

Az árverezésben részt venni kívánók kötelesek a kikiáltási ár tíz száztőlját mint bántpénzt letenni.

Írásbeli ajánlatok elfogadtatnak a m. k. pénzügyigazgatóságnál Kolozsvárt 1871 október 28-ik este 6 óráig vagy pedig a deési m. kir. pénzügyi bizottságnál az árverezés megkezdéséig.

Kolozsvárt, 1871. október 14-én.

5-*

(251)

A cs. kir. szabadalmazott patkány, házi és mezei egér, vakond és svábbogár pusztító

Arkánom

t. gyárához Bécsben, Neubaugasse, Nr. 70. Miután önnék cs. k. szab. arkánomát bámulatos sikerrel alkalmaztuk, kérjük, hogy postafordultával még 6 szelencézt küldeni sziveskedjék. Tisztelettel maradván a cs. k. szab. neubau és burgau fonógyárak igazgatósága Stajerhoban.

Valódi minőségben kapható:

Kolozsvárt Fölly és Hufesz (E-térén), M.-Vásárhelyt Fogarasi Demeternél, Brassóban J. L. Hessheimernél, Segesvárt és Szébenben J. B. Misselbacher és fainál kapható. 1 nagy bádóg 1 frt. kis bádóg 80 kr. Egyes bádóg megrendelése is utánvételt mellett gyorsan teljesítetik. Ugyanott kapható citrom-kenőcs, egyedül szer a fagyhólyagok és tyúkszem ellen, 1 tégely 50 k.

Szauter és Bokor Hármaskönyveit

ugy magyar mint német kiadásban 25% jutalékkal s bérmentve szállítja fordulópostával

Ramazetter Károly Pécssett.

Szauter u. Bokor

Die Realien in der Volksschule

versendet mit Wendung der Post

bei 25% Rabatt franco

C. Ramazetter in Fünfkirchen.

Gyökeres természeti gyógyszer aszkór ellen.

Hanson W. Wismar (Mecklenburg.)

Bérmentes megkeresésekre bővebben.

Ny. Gámán János örökösainél Kolozsvárt.

Hajbetegek számára!

Csak tudományos úton lehet hajbetegségeket gyógyítani. — Még a legjobb hajszere is ámitással válik az avatallan kezében, mert csak a szakember képes a baj okát megtalálni, s részint egyuttal belső gyógyítás által azt elhárítani. Hogy az észszerű gyógykezelés mellett pillanatnyi csodasikerről nem lehet szó, mindenki értheti. Távollakók sziveskedjenek néhány szál haját (lehetőleg gyökerestől) gorsóveli vizsgálat végett bérmentesen beküldeni, egyuttal életkorukat, a betegség tartamát és az ellene használt szereket megnevezni. A haj kihullás 4-6 hét alatt gyökeresen meggyógyul. Kopsz helyeken 6-8 hónap alatt új haj nő, ha a hajbőr selyempapírral való dörzsölés után könnyedén megpirosodik. Korán megszüriült haj természeti úton, minden festőszer alkalmazása nélkül, eredeti színét visszanyeri. Mindezt eszközli

Dr. James Brown HAJKÉSZÜLÉKEK FÖRÁKTÁRA Bostonban, Bécsben Stadt, Adlergasse 8.

Levelek és megrendelések német, francia és angol nyelven.

Tanádr. Lapière befecskendezése 3 nap alatt gyógyít minden hűdés-kifolyást, valamint fehérfolyást, nök-nél, még tüdő állapotán is. Egy palack ára használati utasítással 1 tallér 20 sz. garas. Az összeg beküldése mellett, szögort titoktartás alatt kapható Witt A. által Borlin, Lindenstrasse 15. Száznakot gyógyított. (256) 14-*

Galéne-befecskendezés. Gyógyít fátalom nélkül 3 nap alatt minden húgyvesz-kifolyást, úgy must-kétkézőt, valamint kifejtett és eg-szen tüdőt. Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára: Maager Vilmos, Bécs, Bäckerstrasse 12. sz. Egy üveg ára használati utasítás mellett 3 frt. 70 kr. Kapható Pesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál. (167) 23-24